

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Utbildningsdepartementet

Yttrande över betänkandet Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet (SOU 2025:26)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Den 6 maj 2024 trädde förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar i kraft. För kommittéer och särskilda utredare som har tillkallats före nämnda ikraftträdande tillämpas förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Bakgrund och innehållet i förslaget

För att frigöra mer tid till undervisningsuppdraget, öka läraryrkets attraktionskraft och att på sikt säkerställa kompetensförsörjning inom skolområdet föreslås en rad åtgärder. Exempelvis föreslås lärarens och förskollärares hela undervisningsuppdrag att definieras i skollagen, så att det utöver undervisning ingår planering och uppföljning. En högsta omfattning av undervisningstid per läsår föreslås för lärare som undervisar i de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan och att en minsta tid ska avsättas för lärarens planering och uppföljning. Det föreslås även lättnader vad gäller minskade krav på administration och dokumentation. Bland annat föreslås att bestämmelser i skollagen och läroplaner om att fortlöpande informera och att fortlöpande föra samtal om barnets och elevens utveckling och kunskapsutveckling ändras så att ordet fortlöpande tas bort. Elever och vårdnadshavare ska i stället informeras om barnets eller elevens utveckling vid tillfällen som bestäms av förskolan, fritidshemmet eller skolan. När det gäller information om bedömning och betyg i de obligatoriska skolformernas läroplaner tas formuleringen med utgångspunkt i föräldrarnas önskemål också bort. Kravet på antal utvecklingssamtal minskas i de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan och ska genomföras minst en gång per läsår, i stället för som i dag en gång per termin. Skriftliga individuella utvecklingsplaner byter namn till skriftliga kunskapsutvecklingsplaner och deras innehåll avgränsas till att enbart handla om kunskapsutveckling. Förslagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 juli 2027.

Konsekvenser för företag

Förslagsställaren redogör utförligt om vilka aktörer och antal företag som berörs, direkt och indirekt, och hur. Det anges bland annat att den omfördelning av tid för olika arbetsuppgifter som föreslås kan för vissa huvudmän innebära att de behöver rekrytera ytterligare lärare för att kunna ge eleverna den undervisningstid som de har rätt till. Det lämnas exempelberäkningar på vad detta skulle kunna kosta.

Det anges även att vissa huvudmän kan behöva anställa fler personer som kan genomföra arbetsuppgifter som inte hör till undervisningsuppdraget, till exempel genom förstärkningar av administrativa, praktiska eller elevsociala kringfunktioner eller av elevhälsan. Vilken personal som behövs för detta beror på hur tillgången till väsentlig personal ser ut i dag på skolor och måste avgöras utifrån befintliga behov.

Utredningen har vidare gjort uppskattningar av hur mycket tid som lärarna sparar på de föreslagna regellättnaderna. Utredningen konstaterar dock även att förslagen om minskad dokumentation frigör tid men också ställer krav på att skolorna tar fram rutiner och menar att det finns en slags inbyggd paradox i det att minskade krav i statlig reglering kan skapa osäkerhet kring förväntningar och därmed bidra till ökad lokal detaljreglering. Utredningen bedömer att denna risk förstärks av den rådande samhällsandan där kontroll, utvärdering och uppföljning av verksamheter och resultat starkt prioriteras. Det konstateras att de rutiner som tas fram på skolorna därför behöver ta sikte på att undvika dubbel- och överdokumentation.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Regelrådet har inte haft möjlighet att i detalj granska alla delar av betänkandet, men bedömer att konsekvensutredningen är mycket väl genomförd. Alla delaspekter som är relevanta för Regelrådets granskning i ärendet är godtagbart eller väl beskrivna. Det är bland annat positivt att problembeskrivning, metoder och beräkningar, inklusive antaganden och osäkerheter, är utförligt och transparent redovisade. Det samma gäller överväganden kring olika alternativa lösningar, inte minst resonemang kring för- och nackdelar, liksom att utredningen presenterar exempelberäkningar av kostnader och kostnadsbesparingar för olika förslag samt pekar på behovet av framtida utvärdering. Vissa aspekter, framför allt förslagets påverkan på konkurrensförhållanden, hade kunnat beskrivas mer utförligt.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 28 maj 2025.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lars Silver och Roland Sigbladh.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande